

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

PLs. ÚS 8/2016-9

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí pléna 29. júna 2016 predbežne prerokoval sťažnosti Slovenskej republiky, zastúpenej Ministerstvom spravodlivosti Slovenskej republiky, v zastúpení ministrom spravodlivosti Slovenskej republiky JUDr. Tomášom Borecom, vedené pod sp. zn. Rvp 865/2016 a sp. zn. Rvp 3342/2016 vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 3 M Cdo 17/2014 a jeho uznesením z 19. novembra 2015 (Rvp 865/2016), v konaní vedenom pod sp. zn. 1 M Cdo 6/2013 a jeho uznesením z 12. novembra 2015 (Rvp 1425/2016), v konaní vedenom pod sp. zn. 8 M Cdo 1/2015 a jeho uznesením z 9. decembra 2015 (Rvp 3345/2016), ako aj v konaní vedenom pod sp. zn. 1 M Cdo 7/2014 z 27. januára 2016 (Rvp 3342/2016) a takto

r o z h o d o l :

Veci vedené na Ústavnom súde Slovenskej republiky pod sp. zn. Rvp 865/2016 a sp. zn. Rvp 3342 /2016 s p á j a na spoločné konanie, ktoré bude ďalej vedené pod sp. zn. Rvp 865/2016.

Odôvodnenie:

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) boli 25. januára 2016, 8. februára 2016 a 23. marca 2016 doručené sťažnosti Slovenskej republiky, zastúpenej Ministerstvom spravodlivosti Slovenskej republiky (ďalej len „sťažovateľka“), ktorými namietala porušenie svojho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 3 M Cdo 17/2014 a jeho uznesením z 19. novembra 2015 (Rvp 865/2016), v konaní vedenom pod sp. zn. 1 M Cdo 6/2013 a jeho uznesením z 12. novembra 2015 (Rvp 1425/2016), v konaní vedenom pod sp. zn. 8 M Cdo 1/2015 a jeho uznesením z 9. decembra 2015 (Rvp 3345/2016), ako aj v konaní vedenom pod sp. zn. 1 M Cdo 7/2014 z 27. januára 2016 (Rvp 3342/2016) (ďalej len „namietané uznesenia najvyššieho súdu“). Prvé dve uvedené sťažnosti boli podľa vtedy platného rozvrhu práce z roku 2015 pridelené dvom sudcom prvého senátu ústavného súdu, v poradí tretia sťažnosť bola pridelená sudcovi tretieho senátu ústavného súdu a v poradí štvrtá sťažnosť sudcovi druhého senátu.

Zo sťažností a z ich odôvodnenia tiež vyplýva, že najvyšší súd mal namietanými uzneseniami porušiť aj *„princíp právnej istoty a s ním spojený zákaz retroaktivity (spätného pôsobenia práva) vyplývajúceho z čl. 1 Ústavy SR; ako aj tým, že súd porušil právo sťažovateľky ako účastníčky konania na riadne, zrozumiteľné a presvedčivé odôvodnenie a jeho rozhodnutie je prekvapivé, nerešpektujúce požiadavku predvídateľnosti súdnych rozhodnutí“*.

Sťažovateľka bola v konaní pred všeobecnými súdmi, a to Okresným súdom Nitra a Krajským súdom v Nitre (Rvp 865/2016), Okresným súdom Banská Bystrica a Krajským súdom v Banskej Bystrici (Rvp 1425/2016), Okresným súdom Bratislava I a Krajským

súdom v Bratislave (Rvp 3345/2016), ako aj pred Okresným súdom Košice II a Krajským súdom v Košiciach (Rvp 3342/2016) účastníčkou konania (žalovanou) v konaniach o náhradu škody v zmysle zákona č. 58/1969 Zb. o zodpovednosti za škodu spôsobenú rozhodnutím orgánu štátu alebo jeho nesprávnym úradným postupom, ako aj v zmysle zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Všeobecné sudy žalobe žalobcov v podstatnej časti vyhovelí a zaviazali svojimi rozhodnutiami sťažovateľku zaplatiť žalobcom náhradu nemajetkovej ujmy a tiež úhradu trov konania.

Sťažovateľka proti právoplatným rozhodnutiam všeobecných súdov podala podnety generálnemu prokurátorovi Slovenskej republiky (ďalej len „generálny prokurátor“) na zrušenie týchto právoplatných rozhodnutí. Generálny prokurátor podal na najvyššom súde mimoriadne dovolania s poukazom na stanovisko publikované „v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí Slovenskej republiky pod č. 94/2015“, ktoré však najvyšší súd namietanými uzneseniami odmietol.

Sťažovateľka v sťažnostiach po obšírnej skutkovej a právnej argumentácii považuje namietané uznesenia najvyššieho súdu za nedostatočne odôvodnené, pretože *sa nedostatočne vypořádala „so zjednocujúcim stanoviskom Najvyššieho súdu SR č. 36/2008 platným a akceptovateľným v čase podania mimoriadneho dovolania (v znení ktorého postupoval aj generálny prokurátor pri podávaní mimoriadneho dovolania dňa 15. 12. 2014) (Rvp 865/2016, pozn.), resp. dňa 2. 4. 2013 (Rvp 1425/2016, pozn.), resp. dňa 08. 01. 2015 (Rvp 3345/2016, pozn.), resp. dňa 18. 08. 2014 (Rvp 3342/2016, pozn.) a rovnako nezdôvodnil opodstatnenosť a akúkoľvek prípustnosť posudzovania podaného mimoriadneho dovolania... podľa zjednocujúceho stanoviska č. 94/2015 zo dňa 20. 10. 2015.*

Rovnako vo vzťahu k absolútnemu nedostatku odôvodnenia rozhodnutia musí sťažovateľka poukázať aj na tú skutočnosť, že v zmysle zjednocujúceho stanoviska č. 94/2015 zo dňa 20. 10. 2015 (na ktoré Najvyšší súd SR odkázal pri rozhodovaní o podanom mimoriadnom dovolaní) je podmienkou prípustnosti mimoriadneho dovolania podaného na podnet účastníka konania, neúspešné využitie možnosti podať všetky zákonom

dovolené riadne a mimoriadne opravné prostriedky, ktoré boli potenciálne spôsobilé privodiť pre neho priaznivejšie rozhodnutie...

Z odôvodnenia rozhodnutia Najvyššieho súdu SR... nielenže nevyplýva záver súdu, v čom by bolo využitie dovolania aspoň potenciálne spôsobilé pre sťažovateľku privodiť priaznivejšie rozhodnutie vo veci (s poukazom na vyššie uvedené), ale sťažovateľka konštatuje, že Najvyšší súd SR sa touto podmienkou v odôvodnení rozhodnutia nijakým spôsobom nezaoberal. Aj z uvedených dôvodov je uznesenie Najvyššieho súdu SR v rozpore s požiadavkou riadneho a dostatočného odôvodnenia rozhodnutia...

Takéto rozhodnutie sa potom javí ako rozhodnutie, ktoré:

- nemá racionálny základ v platnom právnom poriadku.*
- je vydané v zjavnom rozpore so základnými ústavnými princípmi a zásadami.*
- je z dôvodu absencie riadneho odôvodnenia zaujatých právnych názorov a záverov nepreskúmateľné,*
- a je prejavom jurisdikčnej svojvôle...*

... možno konštatovať, že rozhodnutie súdu o odmietnutí mimoriadneho dovolania je zaťažené aj prejavom neprípustného formalizmu, ktorého následkom je odopretie spravodlivosti.“

Namietané uznesenia najvyššieho súdu „bez vyporiadania sa s ústavným princípom právnej istoty, zákazom retroaktivity a náležitého odôvodnenia svojho postupu, považuje sťažovateľka za zjavné a flagrantné porušenie nielen práva zaručeného v čl. 1 Ústavy SR, ale aj práva účastníka konania na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a tým aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru“, preto ústavnému súdu navrhuje, aby prijal jej sťažnosti na ďalšie konanie a nálezom rozhodol, že namietanými uzneseniami najvyššieho súdu boli porušené jej označené práva podľa ústavy a dohovoru, pričom v návrhu na rozhodnutie súčasne požaduje zrušenie namietaných uznesení najvyššieho súdu.

Podľa § 31a zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ak tento zákon

neustanovuje inak a povaha veci to nevylučuje, použijú sa na konanie pred ústavným súdom primerané ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“).

Podľa § 112 OSP môže súd v záujme hospodárnosti konania spojiť na spoločné konanie veci, ktoré u neho začali a skutkovo spolu súvisia alebo sa týkajú tých istých účastníkov.

Prvé dve sťažnosti pridelené sudcom prvého senátu ústavný súd uznesením č. k. I. ÚS 186/2016-16 zo 16. marca 2016 spojil na spoločné konanie, ktoré je ďalej vedené pod sp. zn. Rvp 865/2016. Tretiu sťažnosť ústavný súd spojil s dvomi sťažnosťami prvého senátu uznesením sp. zn. PLs. ÚS 7/2016 z 1. júna 2016.

Podľa čl. II ods. 10 rozvrhu práce ústavného súdu na obdobie od 1. 3. 2016 do 28. 2. 2017 (ďalej len „rozvrh práce na rok 2016“) v záujme hospodárnosti konania môže plénum ústavného súdu rozhodnúť o spojení vecí, ktoré boli pridelené členom rôznych senátov ako sudcom spravodajcom, na spoločné konanie, ak tieto veci spolu skutkovo súvisia alebo sa týkajú tých istých účastníkov... Ak vzhľadom na okolnosti hodné osobitného zreteľa nerozhodne plénum inak, je na spoločné konanie o spojených veciach príslušný ten senát ústavného súdu, ktorého členom je sudca spravodajca v tej zo spájaných vecí, v ktorej začalo konanie na ústavnom súde skôr (§ 18 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

Zo spisov ústavného súdu sp. zn. Rvp 865/2016 a sp. zn. Rvp 3342/2016 vyplýva, že tieto veci spolu skutkovo súvisia, pretože predmetom sťažností sťažovateľky je namietané porušenie tých istých práv podľa ústavy a dohovoru postupom a namietanými uzneseniami najvyššieho súdu, ktorými odmietol mimoriadne dovolania generálneho prokurátora proti rozhodnutiam všeobecných súdov v takmer v rovnakých veciach, v ktorých bola sťažovateľka účastníčkou konania na strane žalovanej. Navyše sťažnosti sú po formálnej aj obsahovej stránke takmer celkom identické.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd podľa § 31a zákona o ústavnom súde v spojení s § 112 ods. 1 OSP a podľa čl. II ods. 10 rozvrhu práce na rok 2016 rozhodol, že veci

vedené ústavným súdom pod sp. zn. Rvp 865/2016 a sp. zn. Rvp 3342/2016 spája na spoločné konanie, ktoré bude ďalej vedené pod sp. zn. Rvp 865/2016.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 29. júna 2016